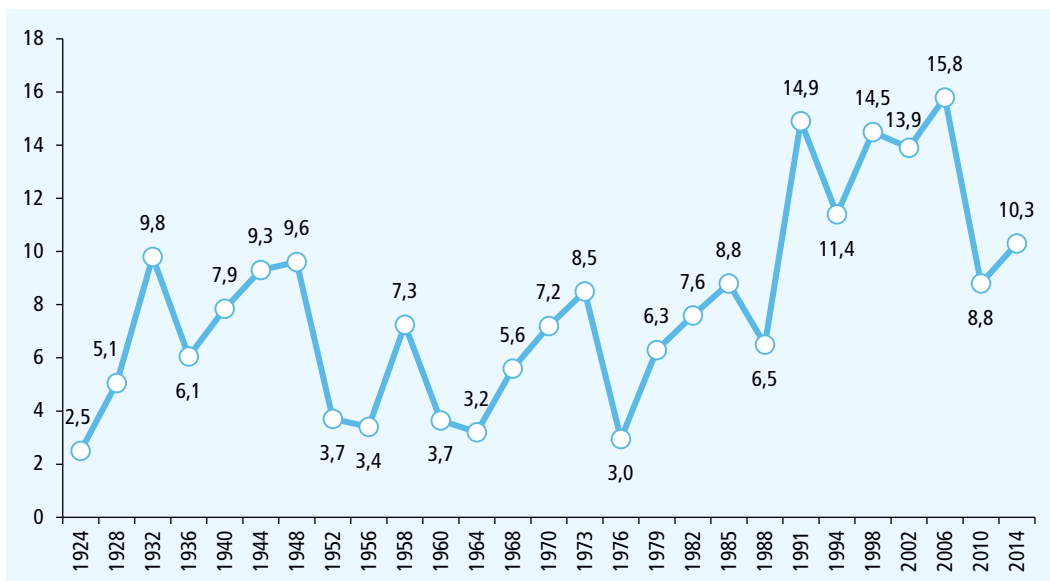

Aggregerad rörlighet 1921-2014

Hur stor andel av väljarnas röster byter ägare mellan partierna? Hur stora maktförskjutningar äger rum mellan två val? Ett bra mått på hur mycket val förändrar styrkeförhållandena mellan partierna i ett partisystem är det klassiska Pedersens index. Det beräknas genom att summera de absoluta förändringarna av partiernas röststöd mellan två val. Mellan de två senaste valen 2010 och 2014 var den aggregerade rörligheten i väljarkåren (PI) 10,3. Det betyder att de sammanlagda förskjutningarna av partiernas styrkeförhållanden var omkring 10 procentenheter. Historiskt är det valen mellan 1991 och 2006 som inneburit störst maktförskjutningar mellan partierna med en aggregerad rörlighet på 14-15 procent.

Figur 1 Aggregerad förändring av partiernas röststöd 1921-2014 (Pedersens index).

Källa: SCB/Valmyndigheten samt Oscarsson & Holmberg (2016) Svenska väljare. Stockholm: Wolters Kluwer.

Kommentar: Resultaten bygger på bearbetningar av officiell valstatistik. Den övre linjen visar den aggregerade förändringen av partiernas röststöd (Pedersens index) som beräknas som de summerade absoluta förändringarna (i procentenheter) av partiernas röststöd mellan två på varandra följande val dividerat med två. Pedersens index är beräknat för sex kategorier 1924-1960, nio kategorier 1964, sju kategorier 1968-1985, åtta kategorier 1988-1991, nio kategorier 1994, åtta kategorier 1998, nio kategorier 2002-2010 samt tio kategorier 2010 och 2014. Måttet för aggregerad förändring mellan två val utvecklades av Mogens Pedersen under 1970-talet (Pedersen 1979). Den undre linjen gäller blockrörlighet (BR) och beräknas på motsvarande sätt men för bara tre kategorier: Partier till vänster (SKP/Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet 1988-), partier till höger (Högerpartiet/Moderaterna, Folkpartiet, Bondeförbundet/Centerpartiet och KDS/Kristdemokraterna) samt övriga partier. För ett liknande tillvägagångssätt, se Bartolino & Mair 1990.